Q Ä M A N G A

SÄUTA 1

Nkoto pi'ya qi qiyamakanqa'ma tana

1. Ma okä qämanga pi'ya qi hna mhe'ä yatä'na Nkoto pi'ya qi hä'ä somnga
fa qoä ta fa qiyamakanqa ti. 2. Ha nhe'a qoätinga hna tawata mhe'ä niya
inä pi'ya pi'ya qi hna mhe'ä niya qomä avä'na qheänqa ti. Ha nhe'a qoä
qamqaminqamnga qai'ya qiyäma noe inä e'ä pngama qätvanqa ti. Ha
tvatä'nanga Nkotoi'ya Hikoäpa aqo e'ä pnga au hä'ämti neäpna nameä
qapmeänqa ti.
3. Ha nameä pmetä'nauntä Nkoto tha qätanqa ti. Ma anga yä'ä wä äunana
qätanqa ti. Ha tä'nanga yä'ä wä qäunanqa ti. 4. Wä ha hunä'nanga Nkoto
hingo nu'wana yä'ä awa hetäni qu'wananqa ti. Ha ni'yauntä Nkoto yä'ä
napätata finänga wä naunata finänga qiyä noeta ha yata'ma natata qheänqa
ti. 5. Ha niya wä naunata yata'manga ya'va smto qana qätanqa ti. Ma qiyä
noeta yata'manga hipi'ya qana qätanqa ti. Ha hetä'na aunga wä ha
naunangi'yä äta hipi'ya nhengi'yä iya navi'yanga anga nte 1 qhe'ätinga yä'ä
quwanqa ti.
6. Ma ha wä'nauntänqanga Nkoto tha qätanqa ti. E'ätinga yä'ä napätna
wena qamtangana qätanqa ti. Fi qoä mha'i hna tvatängoti fi hä'ä so'i wena
qamtangana qätanqa ti. Ha he'ängota äwakngati qomä avä'na henana qätanqa
ti. 7. Nkoto ha tä'nanga qai'ya tä'napä yä'ä ha'a natemota e'änga yä'ä
qapätnanqa ti. Ha yä'na aqo e'ä finga qoä tau hna tvatängoti finga hä'ä
so'i weta'ma qheänqa ti. Ha yä'na äwakngatinga avä'na qheänqa ti. 8. Aqo
ha ni'yanga avä'na ati'nanga ya'va tiyä'ä qana qätanqa ti. Ma a
qätemonqanga wä naunangi'yä äta hipi'ya nhengi'yä iya navi'yanga anga nte 2
qhe'ätinga yä'ä quwanqa ti.
9. Ma anga yä'ä ha wä'nauntänqa Nkoto tha qätanqa ti. Ma e'ä qoä
mhaknga mha qätvanqa yä'ä nuwa qainga fa'ina pnga ätvana qätanqa ti. Ha
yä'ängota hatoänga fiya fiyaunga yeä natemoä wana qätanqa ti. Ha tä'nanga
yä'ä ha qätemonqa ti. 10. Yeä ha temoä'nanga aqo ya'va qoä qana qätanqa
ti. Ma e'ä nuwa fa'ina natvä wä'na a'manga ipi'ya pnga qana qätanqa ti.
Ha natatauntä Nkoto hingo nu'wana yä'ä awa temo'äni qu'wananqa ti.
11. Auntänqa Nkoto tha qätanqa ti. Qoä mhamtä iya qatä'ä inä ita
qaqainga ätemona qätanqa ti. Ma finga hi'ya hanga natemota finga na'a
qaqainga qiyata'ma temona qati'yana. Ma iya finga hiya na'iyata hauka
noeta hi'ya hanga heta'ma temona qati'yana. Ma pi'ya qi hi'ya hanga nhe'a
qäi tuwauntänqa qai'ya hi'yauntä nave qai'ya qhäimangotapä aväti'ya ha'a
feta'ma hi'ya hanga a'ma temona qati'yana qätanqa ti. Ha tä'nanga yä'ä ha
qätemonqa ti. 12. Qoäuntänqa yä'ä iya qatä'ä inä ita qaqainga natemoä
quwanqa ti. Ma finga na'a qaqainga na'iyata qai'ya na'a qäm qhäimangotapä
aväti'ya ha'a temota'ma qiyata'ma qätemonqa ti. Ma iya fiyanga qai'ya
qhäimangotapä aväti'ya ha'a temota'ma hauka hi'ya hanga qätemonqa ti. Ha
temoä'na Nkoto hingo nu'wana awa temo'äni qu'wananqa ti. 13. Ha nhe'a
auntä wä naunangi'yä äta hipi'ya nhengi'yä iya navi'yanga anga nte 3
qhe'ätinga yä'ä quwanqa ti.
14. Ha wä'nanga auntänqa äta Nkoto tha qätanqa ti. Ma tiyä'ä tauntä wä
hunata'ma qaqainga hmpiyä ätemhauya. Ha qätemhauta napmhäungauntä finänga
wä hunata'ma finänga hipi'ya heta'ma napäthu namhäu pmhäuta'ma qati'yana.
Ha nhe'auntä pi'ya qi'ma to'ä nisau pmhäuta'ma temhauna qati'yana. Inä ha

napmhäu yatoänghutauntä amä'ä aqoä quyawa'ma nathau ma tanga quyawau qana
ma tanga quyawa hna nhe qämqau qana thuta'ma pmhäuta'ma qati'yana. Inä
hipiya'ma qämnga'ma quyawa'ma ä thauta'ma pmhäuta qana. 15. Ha nhe'a
tiyä'ä tauntä ha napmhäunga qoä mhau wä hmakhuta'ma temhauna qati'yana
qätanqa ti. Nkoto ha tä'nauntä yä'ä ha qätemonqa ti. 16. Nkoto pane'a ha
natatauntä wä na'a hmakata'ma wä hunqa na'a hivä'u qiyamakanqa ti. Ma okä
na'atinga smtoinä tata'ma niyamaka inä wanqa nanga atinga hipinä tata'ma
niyamaka qu'umäthenqa ti. Avä'ui ha niyamakanga äta sanäka va'u aqa
qiyamakanqa ti. 17. Ma Nkoto apiyä niyamaka tiyä'ä yämiu qu'umäthenqa anga
qoä tau wä hmakhuta'ma qu'umäthenqa ti. 18. Ha niyamakata hanqonga
smto'inä tata'ma niyamaka hanqoänga hipinä thuta'ma qiyamakanqa ti. Wä
hunqa apiyä ha napmhäunga qamqaminqinä smto nheta hipi'ya nheta hana ni'yä
watoängota namhäu pmhäuta'ma niyamaka qu'umäthenqa ti. Nkoto ha tä'nauntä
natemoä'nanga yä'ä awa hetäni qu'wananqa ti. 19. Auntä wä naunangi'yä
hipi'ya nhengi'yä äta iya navi'yanga anga nte 4 qhe'ätinga yä'ä quwanqa ti.
20. Auntänqa Nkoto äta tha qätanqa ti. E'ä pngaunga pi'ya pi'ya mtnga
hanga e'ä mhau nhou qänga yakhauta qunminqa ätemhauya qätanqa ti. Inä inga
qawa hä'ä ta'i qamqaminqam nappiyä yakhauta'ma ätemhauya qätanqa ti.
21. Ha natatauntä Nkoto pi'ya qi okä na'a ipi'ya pngau whauta a niyamaka
inä pi'ya pi'ya mtnga hanga e'äu nhou au yakhauta wanqa qaqainga aqapiyäi
ta aqa qiyamakanqa ti. Ha niyamaka äta inga fa inä pi'ya qi hv'a inqa
qaqainga fa aqa qiyamakanqa ti. Nkoto apiyäi ha niyamakanga yä'ä awa
hetäni qu'wananqa ti. 22. Ha nu'wana apiyä qetamanga pmhäuta'ma pane'a

qutanqa ti. Ha nutata tha qutanqa ti. Hai'ya me'änga qoäpa nami'yä
hu'unana. Haintänqa hai'ya me'ä qunminqa ha natemhou e'ä qamqaminqau
namtithau watnhuta'ma qati'yana qutanqa ti. Inä inga apiyähen ya'u yä'ä
qoä qamqaminqaunga hai'ya me'ä qunminqa natemhau pmhäuta'ma qati'yana
qutanqa ti. 23. Auntä wä naunangi'yä hipi'ya nhengi'yä äta iya navi'yanga
anga nte 5 qhe'ätinga yä'ä quwanqa ti.
24. Ha wä'nanga auntä Nkoto äta tha qätanqa ti. Qoäuntänqa pi'ya pi'ya
mtnga hanga qaqainga ätemhauya qätanqa ti. Anga u khauta qaqainga fa
qa'vam pmhäuta qaqainga fa temhauna qati'yana. Inä pi'ya wanqa qaqainga
qoä mhau yakhauta apiyä ätemhauya. Ha qätemhautanga me'ä namisaunga qu'ya
quiva nhaiungapä aväti'ya ha'a namiyä huta'ma temhauna qati'yana qätanqa
ti. Ha tä'nanga yä'ä ha qätemonqa ti. 25. Nkoto ha natatauntä yä'ä pi'ya
qi u khauta qaqainga fa qa'vam pmhäuta qaqainga fa inä wanqa qoäu yakhauta
qaqaingapiyä ta yä'ä qiyamakanqa ti. Nkoto ha niyamakanga yä'ä awa hetäni
qu'wananqa ti.
26. Auntä Nkoto tha qätanqa ti. Ma anga nai yä'ä amä'ä yamakänona.
Amä'änga nai'ya nto nhe'äpä ha'a yamakänona qätanqa ti. Ha qiyamakätonga
amä'ä aqoänga qoä au'na inä pi'ya qi'ma hä'äi napmhäu namhäu pmhäuta'ma
yamakänona. Anga pi'ya qi ipi'ya pngau qoenguwa fa inga fa inä qoäunga u
ke'a fa qa'vam qapmeänguwa fa inä pi'ya qoä mhau qiyaketonguwa apiyä ta
aqapiyäi'na hä'äi napmhäu namhäu pmhäuta'ma yamakäno qati'yana qätanqa ti.
27. Nkoto ha natata yä'ä amä'ä niyamakatanga aqoi'ya qaiva nhe'apä ha'a
qiyamakanqa ti. Anga amä'ä qoka hanqoi ta äpaka fi ta qiyamakanqa'ma
qati'ya.
28. Ha niyamaka auntänqa Nkoto amä'ä isä'ui qeta pmhäita'ma pane'a
awamanga fi qutanqa ti. Ha nutata tha qutanqa ti. Qinga ime'ä yä'ä qoäpa
nheä whi'inana. Ha nheä watoänghitanga qi'ya ime'äuntänqa amä'ä qunminqa
natemoä nuwhau qoä qheänqapänkam'na nhu namtithau pmhäuta'ma qati'yana. Ha
napmhäungauntä hä'äi napmhäu qoä ta inä pi'ya qi a qheänqa qeta namhäu
pmhäuta qana. Inä pi'ya qi e'äu we'a fa inga hä'ä som qiyaketonguwa fa inä
pi'ya natimäta mtnga hanga qoä tau qiyaketonguwa apiyäi ta aqa namhäu
pmhäuta qana qutanqa ti.
29. Nkoto ha nutata äta tha qutanqa ti. Ni pi'ya pi'ya hi'ya hanga inä
na'a hanga qiyamaka a qheänqa anga yä'ä qi'ya qa'anhi nhita'ma awä nätatm
qati'yana. Inä iya qaqainga hauka hi'ya hanga qoenqa a ya'u yä'ä qi'ya
qana. Apiyänga yä'ä qi'ya ita qa'anhi nanhai pmhäita qana qutanqa ti.
30. Ha nhe'a pi'ya pi'ya mtnga hanga qoä tau qiyaketonguwa aqoänga qatä'ä
qu'wa fa iya qu'wa hauyainqa inqa a qimananqa qa'anhi nhuta qana. Anga qoä
tau qa'vam napmhäunga aqoä inä inga hä'ä som qiyaketonguwa aqoä inä wanqa
qoä mhau qiyaketonguwapiyä ta qu'ya ita a nhuta'ma qati'yana. Nkoto ha
utä'nanga yä'ä ha qheänqa ti.
31. Ha hetä'na Nkoto pi'ya pi'ya niyamakä qu'wa hingo nu'wana yä'ä okä
qetamanga hetäni qu'wananqa ti. Auntä wä naunangi'yä hipi'ya nhengi'yä äta
iya navi'yanga anga nte 6 qhe'ätinga yä'ä quwanqa ti.

SÄUTA 2

1. Ma Nkoto pi'ya pi'ya hä'ä somnga fa qoä taunga fa qunminqa a nheä
quwanqa ha niyata niyamakä nuwi'yä yä'ä aqapu qiyamakhenqa ti. 2. Ma Nkoto
wamnga ha niyatanga nte 6 ha'ma qiyanqa ti. Wamnga ha ni'yä nuwa yä'ä
aqapu qise'a hetä'na nte 7 au qätemonqa ti. Nte 7 ati temoä'nanga Nkoto

yä'ä wamnga mi'ya häu qapmeänqa ti. **3.** Nkoto ha niyata nte 7 tanga okä
awamanga qana natata nte yä'ä aqoi'yama nhe qainga weta'ma manantka qisenqa
ti. Anga aqo pi'ya natimäti'ya niyamakata wamnga ni'yä nuwi'yä yä'ä aqapu
ipäka qiyamakhe'a nhe'a nte 7 aunga yä'ä häu napmeä'ma manantka a'ma
qisenqa ti.

Amä'ä isä'u wamnga qoä Ite'nau qapmeängiya'ma tana

4-5. Ha nhe'a pane'a tanga Yäwe Nkoto pi'ya qi hä'ä somnga fa qoä
taunga fa ha'a ha'a niyata qiyamakanqa'ma iya natä qu'wi.
Ha nhe'a Nkoto qoä ta fa hä'ä somnga fa yamakä'nanga qoä taunga iya qi
qatä'ä qi fi hna mhe'ä qiyanqa ti. Inä ita qi fi qoä tauntä hna mokä'va
niyata'ma mhe'ä qiyanqa ti. Ma anga Nkoto hä'ä somtä piya fi hna mamoenäpa
qi'ya hetä'ma mhe'ä qiyanqa ti. Inä amä'ä hanqoä qi qoä tau ita wamnga
phiuta'ma hna mhe'ä yatänguwa'ma ita hna mätemo'a a'ma qiyanqa ti. **6.** Ha
nhe'a aunga piya hna mäi'ya niyata qiyuntä qoä mhauntä mtnga qawa nanga
natemoä nuwata äta qhau'ya noeäpatauntä qoä qamqaminqamnga e'ä hanga
qheänqa ti. **7.** Ha hetä'na auntä Yäwe Nkoto qoä fi nake amä'ä nangati
qiyamakanqa ti. Ha niyamaka Nkoto qoä amä'ä nanga qiyamaka ati hima fauntä
mtnga namota aqoi'ya mtnga quwiyanqa ti. Ha wiyä'nanga yä'ä amä'äqo
pmeäta'ma mtnga hanga aqo qätemonqa ti.
8. Ha hetä'na Yäwe Nkoto qäm ita wamnga fi qäpiyanqa ti. Anga qoä
ya'va Ite'na au mapa qiyäpmanqa hintä qäpiyanqa'ma qati'ya. Wamnga
qäpise'a hetä'naunga amä'ä ha niyamaka aqoi au qu'umäthenqa ti. **9.** Ha
hetä'na Yäwe Nkoto wamnga aunga iya qaqainga yamakä'na qetamanga qävenqa
ti. Anga amä'ä aqoä hingo nu'wanhunga okä iya hauka qetamanga hetängoti
nu'wanhu mtnga nu'umäthu nantvhau nhuta'ma yamakä'na nave qätonqa ti. Iya
ha natoä watä'naunga äwaknga iya hiwatä'u nave qätonqa ti. Hiwanga amä'äi
mtnga wiyata'ma nave qätonqa ti. Amä'ä hauka iya aunga qänhuta yä'ä
mäpe'auntä hna mtnga hanga pmhäuta'ma qätonqa ti. Ma iya hiwanga amä'äi
awa'ma quyva'ma na'anqa wiyata'ma nave qätonqa ti. Hauka iya aunga
qänhutanga yä'ä awa'ma fa quyva'ma fa aqa na'anqa haiuta'ma qätonqa ti.
10. Ha hetä'na qoä Ite'na auntä e'ä fati wamnga au e'ä wiyata'ma
qoeäpanqa ti. Ha noeäpa e'ä atintänqa napätna yä'ä hivä'u hivä'u
qai'yainga quwanqa ti. **11.** Ha nhe'a e'ä nampä 1 iwanga ya'va Piso'na ti.
E'ä iwanga änga ya'va Havitä aunga qamqaminqam navauktota quwato. E'ä
iwanga qoä nkota hanga hetä'nau watoä'ma qati'ya. **12.** Ha nhe'a qoä ta
qätaunga nkota hanga nhe'a nkota okä awamanga qhe. Inä iya ptetiyam qai'ya
mtä titnänga awi'ya qi'ya hanga natoä quwa. Inä hawa qai'ya ya'va onikisi
a fanga qhe. **13.** Ha nhe'a e'ä nampä 2 iwanga ya'va Nkiyo'na ti. E'ä
iwanga änga na'a ya'va Kusi aunga qamqaminqam navauktota quwato. **14.** Ha
nhe'a e'ä nampä 3 iwanga ya'va Täiktisi ti. E'ä iwanga änga na'a ya'va
Äsitiyä au nuwata mapa qiyäpmanqa hintä quwato. Ha nhe'a e'ä nampä 4
iwanga ya'va Yuptetisi ti.
15. Ha hetä'na Yäwe Nkoto amä'ä aqoi nameä Ite'naunga wamnga au
qu'umäthenqa ti. Amä'ä aqo wamnga niyata qetamanga nameä pmeäta'ma
qu'umäthenqa ti. **16.** Ha nu'umäthe'a Yäwe Nkoto amä'ä aqoi täipa nuwiyata
tha qutanqa ti. Ntinga iya hauka fiyau fiyaunga aqa qhuinama nta qana.
17. Ha nhe'a ntinga iya amä'ä awa'ma quyva'ma na'anqa mhäuta iwatinga hauka
anga iwa nantni'ina. Okä mänqa ya'atnana. Ma nti nannga hengotanga okä
anuwanama yä'ä napata qana qutanqa ti.

18. Ha hetä'na Yäwe Nkoto tha qätanqa ti. Amä'ä taqonga qai'ya qaivana
pmeätanga okä qeta mhe'ä qiyana. Ni amä'ä aqoi ä nuteäta qi'ya aqa
qetamanga pmhäita'ma fi yamakmana qätanqa ti.
19. Ma qäm Yäwe Nkoto yäqoe'a fa inga fa qoä mhauntä qiyamakanqa manga
heänqa. Ma a qiyamaka aqoäi namä napa amä'ä aqoi ya'va utma yana quwiyanqa
ti. Anga tha namta amä'ä aqo ya'va äi äi utana qi'yotiya namta quwiyanqa
ti. Ha wiyä'na amä'ä aqo ya'va utma qiyanqa ti. Ya'va utma ha yä'nanga
ya'va äi äi utä'nanga anga yä'ä qai'ya ha'a qo'onanguwa ti. 20. Ha hetä'na
amä'ä aqo u khauta aqoäi ta qa'vam pmhäuta aqoäi ta inä inga hä'ä so'i
yakhauta aqoäi ta yä'ä aqaqoäi ya'va utma qiyanqa ti. Ha nhe'a Ätäm aqo ta
aqa aväti'ya napmhäi ä uteäta fi qi hna mhe'ä qiyanqa ti.
21. Ha hetä'ma Yäwe Nkoto amä'ä aqo sä'ä wenana mtatä'na sä'ä phi'ya
qoenqa ti. Sä'ä phi'ya wetä'inä Yäwe Nkoto aqo sä'ä yäwa fi qäpenqa ti.
Ha niya aqo yäwa qäpe'aunga nkuwa fa huyatä'na äta qeta qiyamakanqa ti.
22. Ha ni'yauntä Yäwe Nkoto yäwa amä'ä aqointä qäpe'a nameä äpaka fi
qiyamakanqa ti. Äpaka i ha niyamakanga namä napa amä'ä aqoi yänga
quwiyanqa ti.
23. Ha wiyä'nanga amä'ä aqo okä yä'ä awa qana qätanqa ti. Ha
natatauntä tha qätanqa ti.

Qai'ya yanga anga nqa tauntä qatemo'iya. Inä nkuwa a va'u
nqa tauntä qatemo'iya.
Inga ya'va äpakiya utmana. Anga qokauntänqi hetä'ma nutatm
quti'yana qätanqa ti.

24. Ha hetä'na inga qokauntänqi hetä'ma tuwauntänqa tha'a heta ti. Amä'ä
hanqo qi äpaka fi mtnga nu'umätanga anga qänmqoi ta qanäi ta nu'yätm'a
nu'wanga qai'ya äpaki ta nku namanhinga anga yä'ä fatina temhaita ti.
25. Ha hetä'na amä'ä aqo ta qai'ya äpaki ta isä'u qaka qi miyo'a qomä
avä'na qapmeängiya ti. Ha napmhäinga wampä qi fi muwinqa qomä hi
qapmeängiya ti.

SÄUTA 3

Isä'u Nkoto sä'ä pane'a qata muwi'ya qiyangiya'ma tana

1. Ha nhe'a Yäwe Nkoto pi'ya natimäta mtnga hanga qa'vam pmhäuta'ma
qiyamakanqa hanqoänga na'anqa ha hetänguwa qi smtita aqonga na'anqa
qaqainga okä qoäpa qheänqa ti. Na'anqa ha nhe'auntä smtita aqo äpaki tha
qutanqa ti. Ma Nkoto okä tha qäta täna. Wamnga taunga iya ta natoä
quwanqaunga hauka fi qi namthai mänqa hi'inana qäta täna qutanqa ti.
2. Ha utä'na äpaki sä'ä smtita aqoi tha qutanqa ti. Ma wamnga taunga
iya fiya fiyaunga haukanga qa'anhi namtatä nito qana. 3. Ha nhe'a iya
äwaknga iwa qätonqa a'manga tha qeäta qana. Isauka iya aunga anga mänqa
hita qana. Inä ä qi mamai'ya hita qana. Qi isauka a nanhinga qi ä
namhainga qi anga napea'ma qati'yana qeäta qana qutanqa ti.

4. Ha utä'na smtita aqo tha qutanqa ti. A'ana. Okä naphaita mhe'ä
qiyana. 5. Qisänguinga isauka a nanhinga anga qi'ya hingo yä'ä awa na'anhi
quno okä qetamanga temona qi'yava. Inä qinga Nkoto hetängotapä ha'a nhai
awa'ma fa quyva'ma fa na'anqa nhai pmhäita qana qutanqa ti. Ma anga Nkoto
qi ha'a nhai pmhäita hetä'na qi na'anqa nhea'ma naptota qäta heänqava
qutanqa ti.
6. Ha utä'na äpaki iya au hingo nuwa'nanga qai'ya hauka nanata'manga
okä qetamanga hetäni nu'wana qiyäfa qu'wananqa ti. Auntä äpaki quno tha
qämtanqa ti. Ma ni na'anqa qaqainga'ma mämqa'manga okä awa manga qheänqava
qämtanqa ti. Ha namta nuwa'na äpaki yä'ä isauka namtva qänanqa ti. I ha
na'nauntä fi qai'ya qokoi wiyä'na aqo ya'u fi qänanqa ti. 7. Ha
nanhingauntänqa isä'u quno namthi qupä numakhi na'anqa qheängiya ti. Yä'ä
quyv'a iya ti'yona namthi qiyangiya'ma qati'ya. Na'anqa ha nhaingauntä
yä'ä hingo ni'yainhinga qaka miyo'a avä'na hetäni qi'yainangiya ti. Ha
ni'yainhi auntä iya fika qu'wa namtvhi u nakthinginä qaka niyamakhi
qiyongiya ti.
8. Auntä qa'afainä yä'ä ymnga natä wä'naunga amä'ä aqo ta qai'ya äpaki
ta isä'u Yäwe Nkoto wamngau qänga niyaketa yä'na qata quwiyangiya ti. Qata
ha nuwhinga isä'u Yäwe Nkoto hingo wanqa'ma iya natoä watä'nau äwam ya
qhäinangiya ti. 9. Isä'u ya ha hinängiya qi Yäwe Nkoto amä'ä aqoi mä'ä
nutata nti äm pmeängnauya qutanqa ti.

10. Mä'ä ha utä'na amä'ä aqo tha qutanqa ti. Ma nti wamnga tauntä napatn yä'änga qata näimnga ya ninä'ma tam ya qhainangana. Qaka miyo'a nimnga'ma ya ninä'ma ya qhainangana qutanqa ti.
11. Ha utä'na Yäwe Nkoto tha qutanqa ti. Ma anga awä to'o qätä'nauntä niyatn ti'ina. Qaka miyo'a qiyangana qätikngava qutanqa ti. Ha'a qi iya hauka ni mänqa ya'atnana ekngа qäta yä'ä nanatnga mhe'ä tiyana qutanqa ti.
12. Ha utä'na aqo tha qutanqa ti. Ma nta äpaka niyamakn aqa pmäito'ma qantäpknga ekngi iya auntänqa hauka namta ntäpä'na yä'ä nanatmnga qana qutanqa ti.
13. Ha utä'nauntä Yäwe Nkoto äpaki yätanga nuwiyata tha qutanqa ti. Ntinga anga okä pi'ya niyatn niyatnga qana.
Ha utä'na äpaki sä'ä tha qutanqa ti. A'ana. Smtita aqo atätapu ntä'nanga tawata qantiya tm isaukanga a'ma yä'ä qhui nanatmnga heänqava qutanqa ti.

Nkoto kota nuwiyata pate'a qheänqa'ma tana

14. Äpaki ha utä'nauntä Yäwe Nkoto äta smtita aqoinga tha qutanqa ti.
Ma nti a niyatnga'ma anuwa tauntänga quyv'a pmäta'ma hänga'ya fi mätnana. Ma nta qa'va ntäm napmhäunga aqoä ta inä u ke'a aqoä tanqa quyv'a ha napmhäunga qi ntinga aqana okä quyv'ati pmäta'ma qati'yana.
Nti anuwa tauntänga yä'ä qänga nta au'wa fa nuwatn qoäunga watäka a nanatn yakatoi qana. Qamqaminqinä hana yatoängati heta qana qutanqa ti.
15. Inä ntinga äpaki'na qainga napmänga i'na qaingo qnta qana. I ya'u nti'na aväti'ya ha'a qäyaipatata'ma qä'umäthe'ana qutanqa ti. Inä tuwauntänqa nta täwokä ya'u äpaki'ya quwokä ya'u qaingo na'anhau pate'a natnhau qai'ya ha'ama yatoänghuti heta'ma qä'umäthe'ana.
Ha hetängota i'ya qäwo hanqo nti sä'ä mnga qo qäikopvheta qana. Ma ntinga aqo sä'ä yanga hipipingau hi to'ängata watänqa heta qana qutanqa ti.
16. Inä Yäwe Nkoto äta äpaki tha qutanqa ti.
Ntinga ime'ä au'wa nhetnginänga yä'ä tanga okä na'a hanga pmäta'ma qatäpana.
Ha niyatn yä'ä ime'ä natävatngaunga tanga näunata hänga na'a qäimoto'ängoti pmäta qana qutanqa ti. Ha niyatn nta qoka aqoi'na namtn mtngama nu'umätn ita qana.
Ha napmänga ntinga nta qoko hä'äi napmeä nämeä pmetängota ntinga qata aqoinama nuwiyatn pmäta'ma qä'umäthe'ana qutanqa ti.
17. Äpaki ha nutanga äta Ätäm aqoinga tha qutanqa ti. Ma ntinga nta äpaki qata nuwin isauka okä mänqa ya'atnana qäta yä'ä nanatnga hetäna'ma tha'ama pmäta qana qutanqa ti.
Qoä yä'ä qui'i qiyamaki'yana. Nti'nanga ita qetamanga mäve'a yata qana.
Nta nto wamnga yanga maqnqa niyatn okä ha'va hunqa yatoängatauntä ita auntänama temota qana. Qamqaminqinä hana yatoängati heta qana qutanqa ti.
18. Inä nti a niyatnga hetä'ma iya qatä'ä iyanga hanga temota qana.

Ma ntinga nta ita qoäuntänqa namiyatnga anga qaingonqa
niyatngauntä namiyatn nta qana qutanqa ti.
19. Ma ita nta wamngauntänqanga nta himauntä hemtnga
fe'ängota qimangatauntä temo'ängota nta qana.
Ha yatoängati qhäimangota yä'ä napan äta qoäu'na wä'ängatau
qnota qana.
Ma anga ni qoä nakam qäyamaka hetä'ma ntinga qoäoi
nhainga'ma nin äta qoä imanta'ma qati'yana qutanqa ti.
20. Ha hetä'na amä'ä aqo qai'ya äpaki'ya ya'va Iviya qutanqa ti. Ma
anga tha hetä'ma amä'ä tuwauntä natemhau pmhäuta aqaqoäi'ya aqai'yoäi'ya
qäsenki heta hetä'ma ya'va a'ma qutanqa ti. 21. Auntä Yäwe Nkoto yäqoe'a
sisipa fi nava hewa na'upuiya qaka niyamaka Ätäm aqoi ta qai'ya äpaki ta
isä'ui qaka quyatanqa ti.

Nkoto isä'ui wamngauntä ya qamta'wätanqa'ma tana

22. Ha hetä'na Yäwe Nkoto tha qätanqa ti. Ma amä'ä taqo yä'ä nai'ya
hanqo qheänqapä ha'a aqo natemo'a yä'ä awa'ma quyva'ma na'anqa nheta iya
qana. Ma aqo na'anqa ha nhe'anga hna wamnga tau napme'änga äta iya mtnga
mhäuta a totängotau quwa'i nuwa äta iya aunga isauka namtva nqa'ma
qati'yana. Anga mänqa yata'ma qamtangana. Ha nanata napme'änga äta mäpe'a
yata'ma napmeä ya qamqaminqinä pmeä'ma qati'yana qätanqa ti. Ma ha ya'ma

wamnga tau yä'ä mapme'ä yaniya qätanqa ti. 23. Ha natatauntä Yäwe Nkoto
amä'ä aqoinga wamnga Ite'nauntä yä'ä ya qamta'wätanqa ti. Ma amä'ä aqoi
qai'ya qoäuntä qiyamaka hetä'ma yä'ä qai'ya qoä au wamnga napiyata
pmeäta'ma qamta'wätanqa ti. 24. Yäwe Nkoto amä'ä aqoi yä'ä ya ha
namta'wätauntä änsota yanga maqnqa hanqoä wamnga Ite'na aunga ya'va
thauta'ma mapa qiyäpmanqa hintä qu'umäthenqa ti. Ha nu'umäthe'anga äta ta
ifeä'oka qasmnga qheänqapä ha'a fati wamnga au ya'va weta'ma qheänqa ti.
Ta ifeä'oka qasmnga nanga a wä nauna noe hatoä'na hatoä'na maka niyata
weta'ma qheänqa ti. Anga amä'ä hanqo qi iya mtnga mhäuta au'na äta quwa'i
pa'ma napto weta'ma qheänqa ti.

QÄMANGA MPUKA

Mpuka tanga pane'a Inktisiuntänqa Mpuka Yenesisi aunga ti.
Ma Tok Pisin Buk Baibel aunga ya'va tiya ti. Stat.

THE BOOK OF GENESIS
(Selected Portions)
in
The Hamtai Language
of Papua New Guinea

Published by
NEW TRIBES MISSION
P.O. Box 1079, Goroka, E.H.P.
Papua New Guinea